

Carles Porta

FAGO

Si et diuen que el teu germà és un assassí

Premi Huertas Claveria

La Campana

Fago ha rebut el **premi Josep Maria Huertas Claveria 2012**, concedit per un jurat format pels membres de **La Lamentable Peña** (José Martí Gómez, Enric González, Maria Eugenia Ibáñez, Joan de Sagarra, Antoñito el Paleta, Juan Antonio Roqueta, Pilar Aymerich, Ángel Alonso, Mateo Seguí, Eugeni Madueño, Bru Rovira, Joaquim Capdevila, John W. Wilkinson, Pedro Madueño i Salvador Sansuán) i el fiscal José María Mena, que actuava com a convidat.

«Estima'm quan menys m'ho mereixo
perquè és quan més ho necessito.»

PROVERBI XINÈS

1a edició: febrer del 2012

© Carles Porta i Gaset, 2012

© Edicions La Campana

Muntaner, 248, 1r, 2a

08021 Barcelona

Tel.: 93 453 16 65 / Fax: 93 451 89 18

campana@edicionslacampana.cat

www.edicionslacampana.cat

Correcció del text: Imma Falcó

Disseny coberta: Zink comunicació

Foto coberta: Getty Images / © Stephen Carroll

ISBN: 978-84-96735-66-8

Dipòsit legal: B. 5.418 - 2012

Fotocomposició: EdiGestió (Barcelona)

Impressió a Romanyà/Valls. Capellades (Barcelona)

Amb la Laia Gil, la meva ajudant, hem llegit, resumit i analitzat els 4.000 folis del sumari i els milers de pàgines de diari publicades. També hem escoltat centenars d'hores de ràdio i hem visionat les hores de televisió emeses. Vaig seguir el judici de molt a prop. Vaig ser l'únic, a part de les germanes i la nòvia, que va entrar gairebé cada dia a la saleta on el Santiago s'esperava emmanillat, mentre fora hi havia 190 periodistes. Òbviament, he repassat totes les sentències relacionades amb el cas. He mantingut el contacte amb la família Mainar i els he deixat llegir l'original abans de publicar-lo. Tots els retocs que m'han proposat han sigut buscant el màxim de fidelitat en les converses, i només m'han demanat de canviar alguns noms per protegir la identitat de persones que han tingut papers secundaris en aquesta història. He escrit aquest llibre amb total llibertat. Tot el que hi llegireu ha passat, consta en documents oficials o surt de converses mantingudes amb els protagonistes directes i indirectes. He utilitzat alguns recursos narratius, com reconstruir algunes escenes a base de diàlegs per fer-ho més llegívol. No esteu davant d'una acta notarial. No sé si el Santiago va matar o no l'alcalde de Fago. La justícia espanyola diu que sí, però si m'hagués tocat formar part d'un jurat popular, jo no l'hauria condemnat. No pas amb les proves que he conegut.

Aquests cinc anys, però, m'han permès per sobre de tot viure al costat d'una família adolorida per una acusació molt greu. El llibre és, en bona part, la història d'una dona que pateix pel seu germà.

CARLES PORTA

1

Fins fa un moment era un matí qualsevol.

Són les 11.05 del 2 de febrer del 2007. La Marisa està sola a la botiga d'interiorisme que té al centre de Saragossa. Acaba de dibuixar el croquis d'un menjador i està a punt de fer la distribució dels mobles: la taula, les cadires, el sofà. Sona el telèfon. És la seva amiga Carmen.

—¡Acabo de oír por la radio que han detenido a tu hermano... por lo de Fago!

Silenci absolut.

—Marisa, ¿estás ahí?

—¿Eh? Sí, sí...

—¡Necesitas un abogado! —diu l'amiga, amb determinació.

—Sí, eso... un abogado —balbujeja la Marisa.

És decoradora i treballa, sobretot, per a la classe mitjana alta de Saragossa. La vida li va bé. És la gran de tres germans. Ella té 54 anys, el Santiago en té 50 i la Isabel, quaranta i pocs. Tenen bona relació però no es veuen gaire, no els cal. Ell va marxar fa anys a viure al Pirineu i la petita fa temps que viu a Barcelona. Es troben algun dia a l'estiu i per Nadal, al dinar que fan a casa de la mare, que viu sola.

Normalment la Marisa escolta Ràdio Nacional, mentre treballa, però aquest matí, no sap per què, no l'ha engegat. Precisament avui, que tots els mitjans de comunicació estan donant la notícia més esperada a Espanya des de fa vint-i-un dies: la detenció del suposat autor del crim de Fago. Ella també l'esperava, la notícia, però no s'imaginava que el protagonista fos el seu germà. Gairebé en estat de xoc es deixa caure en una de les bu-

taques d'exposició que hi ha a la botiga, però de seguida veu arribar el fill de l'amiga que l'ha trucat abans. La Marisa s'aixeca i el jove li fa dos petons com els que fas a algú a qui vols donar el condol. Parlen drets, entre aixetes, mobles i miralls.

–Tranquila, Marisa. Mi madre me ha explicado... conozco a un penalista que se llama Notivoli. Creo que puedo conseguir el teléfono enseguida –li diu el noi abans que hagi tingut temps de pensar en res.

És una dona petita. Cabells molt curts, rossa, ulls marrons. Vesteix i es mou de manera que ningú no es fixi en ella. No li agrada que la vegin. Busca la discreció i la senzillesa, amb un punt d'elegància. Parla amb frases curtes i directes. És molt irònica. Tots els Mainar utilitzen molt la ironia per expressar-se. I les metàfores.

Una hora després de la trucada de l'amiga, la Marisa està asseguda en un cotxe, en direcció a Osca. Condueix el seu company, el Fernando, un arquitecte acomodat que també supera la cinquantena. Ja han parlat amb l'advocat Javier Notivoli, l'han localitzat a l'Audiència d'Osca perquè avui intervenia en un judici. Han quedat per dinar i en acabat aniran a veure el Santiago allà on sigui, segurament a Fago.

A les redaccions, desenes de periodistes també es preparen per posar-se en camí. Tots els programes de televisió i de ràdio tornaran a fer connexions en directe. Ara toca anunciar el final de l'episodi que més minuts i pàgines ha ocupat des de fa 21 dies, quan es va trobar el cadàver de l'alcalde d'un poble de trenta habitants en un barranc, mort d'un tret d'escopeta, i es va fer córrer que tots els veïns podien estar-hi implicats perquè era un tirà, com a Fuenteovejuna.

Aquest matí el germà de la Marisa, el Santiago, s'ha aixecat, com sempre, cap a les vuit. Viu sol a Fago des de fa anys. És un home

que no parla gaire amb els veïns del poble, però és molt sociable i parlador amb els forasters. Viu en una casa de turisme rural que té dues entrades per dos carrers diferents i a dos nivells. Ell dorm i fa vida a la part del darrere, que dona a les altres cases del poble, però la façana de la casa mira a la muntanya i està en un nivell superior. La seva part no és gaire gran i s'escalfa aviat. També té un petit magatzem ple de congeladors carregats de carn perquè té por de quedar-se sense gènere si la neu aïlla el poble. La part de dalt, la que ocupen els turistes quan n'hi ha, és la casa de sempre, coneguda com a Casa Antoniales. És el número 10 del carrer de l'Església. A Fago tot és molt a prop, hi ha un centenar de cases, 33 veïns empadronats i, a l'hivern, una dotzena d'habitants. A la porta d'entrada de Casa Antoniales hi ha penjades dues potes de senglar. Diuen que porten sort. L'interior és tot de fusta, molt confortable. A peu de carrer hi ha la cuina i el menjador, tot en una peça, i al pis de dalt, tres habitacions amb dos lavabos.

El Santiago ha escalfat una bona olla de llet. Normalment és per als turistes, però avui està sol i no espera cap visitant fins a Setmana Santa. A l'hivern ningú ve a fer turisme per aquest racó de món. Tot i la seva bellesa els mateixos habitants en diuen «la zona negra», de tan amagat i allunyat com està. La llet és per als cabridets petits i, sobretot, per a un vedellet acabat de néixer que té a la granja, a un quilòmetre i mig de Fago. És una construcció ramadera de fa pocs anys on hi crien una quarantena de vaques, uns quants vedells i mig centenar de cabres. També hi té dues eugues i tres o quatre gossos. No sap ben bé quants, perquè n'hi ha que van i vénen. Ell els tracta bé a tots, li encanten els animals.

Brilla el sol però fa fred. Deu graus com a molt. La neu que va caure fa tres dies encara s'aguanta als marges i les teulades. El poble està tranquil, no es veuen periodistes enlloc. Ha tornat la

pau després de dues setmanes de bogeria. Des que van trobar l'alcalde assassinat han passat pel poble un munt de periodistes, potser més de dos-cents. I no n'hi ha hagut cap que hagi aconseguit entrevistar algun veí de Fago que no fos el Santiago Mainar, perquè els altres s'amagaven. A quarts de nou del matí, quan començaven a arribar els micròfons i les càmeres, ja no quedava ni una ànima als carrers. Només ulls darrere les cortines i els porticons. Els únics que es prestaven a parlar eren els visitants, els treballadors de pas i el Mainar, el de la casa rural, que repetia el mateix a cada mitjà, gairebé paraula per paraula.

–El alcalde gobernaba como un tirano. Este señor estaba enfermo. Empleaba tiempo, dinero y sacrificio en crear dolor y daño en los demás. En todo el valle hay caciquismo enquistado, pero aquí, más. Hay mucha gente, sobre todo viejos, que si no votan al cacique se creen que van a perder la jubilación y les van a fusilar en la tapia de la plaza. Y el alcalde se aprovechaba de ellos.

Com que ell era l'únic veí que parlava, els enviats especials dels mitjans feien cua a la porta de Casa Antoniales. Amb tots acabava igual.

–¿Dónde estabais hace un mes, cuando el tirano campaba a sus anchas y ni la justicia ni las autoridades decían nada? Si nos hubieseis hecho caso entonces, igual esto no habría acabado así.

I sempre, en un moment o altre, deixava anar aquesta frase:

–Solo le parten la cara al que la da. Y yo la he dado mucho.

Des del dissabte 13 de gener, quan van trobar el difunt, la Guàrdia Civil ha interrogat el Santiago dues vegades. A ell i una desena de veïns de la zona. Fins avui, tots hi han anat voluntàriament, acceptant la invitació dels agents. Tots els que se senten observats i sota sospita, que són molts, tenen els nervis destrossats.

A l'hivern el Santiago no rep gaires trucades. Aquestes setmanes, però, s'ha fet un fart de despenjar el telèfon, gairebé

sempre per parlar amb periodistes i policies. Ahir a la nit li va trucar la Guàrdia Civil per demanar-li que tornés a passar per la caserna d'Ansó, el poble del costat.

–¡Pues claro! ¿Cómo no? ¡Vendré a primera hora!

Després del guàrdia li va telefonar un periodista aragonès.

–¡Me dicen que se están preparando detenciones, que algo gordo podría caer! –li va deixar anar el periodista pocs minuts després de les 10 de la nit.

–¿Ah, sí? ¡Caramba! –va exclamar el Santiago amb un punt de curiositat, i tot seguit va afegir amb ironia:– Pues aquí está todo muy tranquilo... ¡y oscuro!, porque es de noche.

Avui, divendres 2 de febrer, s'ha aixecat amb el record de la conversa amb el periodista. S'ha pres el cafè amb llet, ha sortit al carrer i ha anat cap a un petit garatge que té a tocar de casa i que li ha portat molts problemes amb l'ajuntament. És un cobert petit, amb capacitat per a un cotxe gran, d'un estil de construcció que no s'adiu amb la pedra de les cases del voltant i ple de malendresos i de prestatgeries on el Santiago hi guarda de tot. Tot ho té per duplicat; i algunes coses, per triplicat. Diu que com que és un desendregat i ho perd tot, així s'assegura de tenir material substitutori de tot el que pot necessitar. Té dos cotxes, una *pick-up* blanca, que fa dies que és al taller, i un Nissan Terrano blau, que és el que ha agafat aquest matí per anar a la granja. Hi podria anar a peu, perquè és a dues passes, però té per costum anar-hi amb el cotxe, així no li cal parlar amb ningú. A més, com que després s'ha de desplaçar fins a la caserna de la guàrdia civil d'Ansó, a 7 quilòmetres, ja tindrà el cotxe a mà. El vehicle, com sempre, està molt brut i desendregat. Fa fresca. Els colors de l'alba a Fago són molt bonics. És un poble de postal. Ell va tapat amb un anorac verd fosc i una gorra de llana de color negre, la que porta sempre. Només se senten els esquellots de les

vaques i el remugar dels animals. A la granja tot està en ordre. Millor dit, en desordre, com sempre. Sense treure's l'anorac se'n va cap al vedellet i l'agafa pel coll amb el braç esquerre, subjectant-lo amb afecte però amb força, mentre amb la dreta li posa el biberó a la boca. L'ha fabricat ell mateix amb una ampolla de taronjada de plàstic de litre i mig i una tetina. L'animaló xuma amb deliri.

El Santiago Mainar coneix perfectament tots els sorolls de la granja i de la muntanya. És agent forestal des de fa vint-i-set anys. Els animals fan soroll, quan mengen, i no acostumen a deixar de menjar, però avui els crida l'atenció una remor llunyana molt estranya que cada vegada és més a prop. Sirenes estridents i motors de vehicles que trenquen estrepitosament el silenci de la vall. Paren al costat de la nau. Ell deixa el vedell i, amb el biberó a la mà, surt a fora. Una trentena de guàrdies civils estan rodejant l'edifici.

El primer home que es troba és un dels que ja tenia vistos dels interrogatoris.

–¡Ya sabe a lo que venimos! –li diu l'agent, amb fredor educada.

–¡Sí, perfectamente! –respon el Santiago Mainar.

–¿Y no sales corriendo ni te escapas? –pregunta el guàrdia, amb un puntet de sornegueria.

–¡No! Os estaba esperando. –I, assenyalant el biberó amb el cap, afegeix:– Está a la mitad. ¿Puedo acabarlo?

–¡No! –contesta secament l'agent, que ara el torna a tractar de vostè–. Déjelo y olvídese de todo. No se preocupe y vaya despidiéndose de las vacas y de todo lo demás.

Al campanar del poble acaben de tocar dos quarts de deu.

A la petita i desendreçada granja, el blanc i el verd dels tot terreny de la Guàrdia Civil centellegen sota el sol del matí. Un altre guàrdia, també jove, fa un pas endavant cap al Santiago

allargant-li unes manilles. Ell deixa el biberó al damunt d'un bidó de plàstic i ofereix els canells, com a les pel·lícules. L'agent l'emmanilla, li assenyala el cotxe que hi ha més a prop i el fa pujar al seient del darrere. Un Nissan Patrol molt net. Tot això ha passat aquest matí mentre la Marisa obria la botiga de Saragossa sense pensar en res més que en el menjador que havia de decorar.

Ara, a la una del migdia, la Marisa i el Fernando arriben a Osca i es troben amb l'advocat Notivoli. Van a dinar. El lletrat és veterà i porta la batuta.

–Sé que la situación es muy compleja y difícil para vosotros, pero, por favor –diu, amb un to molt amable–, hablemos con calma de todo y confiad en mí.

–Sí, claro, claro... –deixa caure la Marisa, amb cara de desconcert.

–Quiero que sepáis que, para mí –continua el lletrat–, será el caso de mi vida. Llevo muchos años en esto y, el caso es muy bonito... bueno, quiero decir que es un reto muy importante. El mayor reto que puedo tener. Sin duda.

Javier Notivoli fa pinta de pinxo madrileny. Raneja els cinquanta i es pentina els cabells enrere amb gomina deixant al descobert un front important. Acostuma a portar camises de ratlletes roses o blaves amb el coll i els punys blancs. El preocupa la imatge, tot i que avui les circumstàncies l'han enxampat poc arreglat. L'ocasió es mereixia molt més, però quan ha sortit de casa al matí no s'imaginava que li encarregarien la defensa del crim més mediàtic dels últims anys.

L'advocat està acostumat a tractar amb gent que entra i surt de la presó. L'Aragó no és gaire gran, i advocats, jutges, policies i delinqüents es coneixen bé. Però la Marisa no forma part d'aquest món. No havia necessitat mai un advocat, no havia parlat mai

amb un policia i no ha tractat mai amb cap jutge ni ha estat mai a prop d'un calabós o d'una presó.

–¡Pobrecita, la que te ha caído encima! –li va dient el Notivoli de tant en tant, recolzant-li la mà a l'espatlla o acaronent-li l'esquena amb delicadesa.

La Marisa encara no s'adona del que l'espera. Té una sensació estranya, està nerviosa i preocupada. No sap què fer ni què pensar. Mentre fa l'esforç d'acabar-se el plat de sopa, intenta parlar de qüestions pràctiques.

–Y estas cosas, ¿qué valen? –pregunta, compungida, a l'advocat.

–No te preocupes ahora por eso, mujer –respon el Notivoli–. Eso no será un problema, porque... vosotros, ¿cómo estáis de posibles?

–¿De qué?

–De dinero, mujer, de dinero.

–Pues normal. Hombre, ¿qué quiere decir, dinero? Somos gente normal, sencilla– contesta una Marisa temerosa de trepitjar un terreny desconegut.

–No os preocupéis, que el dinero no será un problema, de verdad. Hay que esperar un poco para ver los peritos necesarios y cosas de esas, pero podemos estar hablando de un millón y medio de pesetas, más o menos –diu l'advocat, que encara no s'ha adaptat als euros i vol tancar de seguida el tema–. Pero ahora vamos a ocuparnos de Santiago. ¡Ah! Y con la prensa, ya hablaré yo.

Paguen el dinar i se'n van cap a Jaca, on hi ha la caserna de la Guàrdia Civil des d'on s'ha fet tota la investigació i on suposen que deuen haver traslladat el Santiago. No saben, ni s'ho imaginem, que mentre ells dinaven a Fago passaven coses determinants per al futur dels dos germans.

A Fago el detingut s'ha passat tot el matí rodejat d'una munió d'agents de la Guàrdia Civil i d'una immensa solitud. Tots contra ell. Se n'ha adonat des de l'instant que s'ha vist assegut dins del tot terreny de la Benemèrita, emmanillat i veient com tothom el mirava com un trofeu. El Santiago, com si no fos conscient dels seus actes, es deixa portar. Un dels guàrdies se li apropa, obre la porta del cotxe i s'hi recolza amb aires de superioritat.

–Sabemos que ha sido usted –diu l'agent, amb fermesa però mirant a terra.

–¡Ah! ¡Pues muy bien! –contesta el detingut, amb un punt de sarcasme i mantenint la mirada endavant, fixa en l'horitzó.

El guàrdia fa un breu silenci i, quan ja es disposa a dir una altra cosa, el Santiago se li avança:

–Si tú lo dices, será eso, ¿no?

–Sí. Lo tenemos claro –assegura el guàrdia amb la mirada altre cop clavada a terra. Calla un moment i tot seguit pregunta:–
¿Va a colaborar?

Ha aixecat la mirada buscant els ulls del Santiago. Ell ha arronsat les espatlles i, sense apartar la mirada de la llunyania, respon sense entusiasme.

–Claro, pero ¿dejaréis a los vecinos del valle en paz?

–Desde luego.

–Pues me tenéis que ayudar a recordar.

Assegut al seient de darrere del Nissan Patrol de la Guàrdia Civil, emmanillat, sol, veient com desenes de guàrdies es mouen amunt i avall per la seva granja, recorda que dos dies un amic seu, un agent forestal d'Ansó, el va anar a veure per dir-li que vigilés.

–Van a por ti, Santiago.

Ara rebobina tots els detalls dels últims dies. Està convençut que li estan fent pagar que no s'agenollés davant l'alcalde i que hagi parlat tant amb els mitjans de comunicació. Aquella frase

que no ha parat de repetir als periodistes, «solo le parten la cara al que la da», ara es torna veritat.

Mentre la majoria de policies es quedaven regirant la granja, a ell l'han portat a l'ermita dedicada a sant Cristòfol, des d'on hi ha una vista magnífica de Fago, i l'hi han tingut dues hores llargues. Ell, entre encuriosit i desconcertat, ha anat entrant i sortint del cotxe, emmanillat i movent-se amb relativa llibertat. No ha parat de xerrar amb els homes que el custodiaven. Han repassat tot el que han publicat els diaris i també han parlat molt dels detalls de la investigació. L'alcalde el van matar d'un tret d'escopeta al pit. Al cor, per ser més exactes. Un tret amb postes, una munició prohibida, pròpia de caçadors furtius. Divendres a la nit, cap a les 10, li van parar una emboscada. Van posar pedres a la carretera per obligar-lo a aturar-se i baixar del cotxe, i llavors li van disparar i el van llançar al barranc, allí mateix. Després van abandonar el seu cotxe, un Mercedes 190, en un bosquet del terme de Berdún. Els policies diuen al Santiago que el cotxe de l'alcalde tenia una roda fluixa d'aire. Li expliquen on va ser abandonat exactament i parlen de quanta estona es triga a anar des d'allí fins a Fago. També parlen del crim. De com devien col·locar les pedres a la carretera per fer parar l'alcalde i de la distància a què li devien haver disparat, més o menys: uns cinc o set metres.

Entre el que ha sentit dir als periodistes durant els darrers dies i el que li acaben d'explicar els guàrdies, el Santiago ja és un home ben informat. El més ben informat. Només ell sap si tots aquests detalls els coneixia ja de primera mà des del divendres en què van matar l'alcalde.

A baix, al poble, comencen a arribar els periodistes. Ja sabien el camí perquè molts van venir com a enviats especials quan es va descobrir el crim. En un primer moment es va atribuir l'assassinat a ETA, perquè Fago és a tocar de la vall navarresa del

Roncal i l'alcalde mort era del Partit Popular, però de seguida es va veure que era un crim rural. El cos el van trobar el dissabte. El diumenge, els diaris titulaven que s'havien recollit mostres d'ADN de tot el poble perquè tots els veïns eren sospitosos, i ja no hi va haver ni un diari, ni una ràdio, ni una tele, que no informés a bastament de tot el que tenia a veure amb el crim de Fago. Ara, divendres 2 de febrer, els periodistes hi són per fer d'altaveu de la detenció. Molt pocs faran servir la paraula presumpte, serà directament l'autor. La gent del poble s'ha tornat a tancar a casa i, mentre vegin forasters, continuaran així, amb els porticons entreoberts, observant el moviment del carrer, escoltant la ràdio o mirant la tele.

Al migdia tots els mitjans de comunicació donen com a primera notícia que han detingut un dels assassins i que aviat cauran els altres autors, perquè els investigadors tenen clar que es tracta d'un complot.

Els guàrdies que s'han passat el matí xerrant amb el Santiago al costat de l'ermita de Fago reben una ordre per ràdio.

–¡Lleven al detenido a su casa inmediatamente!

A Casa Antoniales, el Santiago s'asseu a la cadira de sempre, al costat de la taula i la biga de fusta que li han fet companyia en tantes nits de solitud. Però avui no engegarà la televisió de 42 polzades per veure documentals de Canal Plus o de Discovery Channel, avui està emmanillat. L'estança és petita, per a unes sis o vuit persones molt juntes. Aquest migdia n'hi ha deu o dotze, que entren i surten. Moltes, uniformades. En una cantonada hi ha la cuina, separada del menjador per un taulell amb un pernil tapat amb un drap més o menys blanc. El Santiago té la mirada perduda, com si no veiés res. Els visitants es mouen amunt i avall regirant-ho tot. Ell intenta no mostrar cap sentiment i, de tant en tant, sembla que clava la mirada a la petita finestra, d'un

pam quadrat, a través de la qual es veu l'altra casa rural del poble, Casa Tadeguaz, propietat de l'alcalde ara mort.

A les dues del migdia arriba l'advocada d'ofici. L'ha anat a buscar la mateixa guàrdia civil. Amb prou feines parla amb el client que ha de defensar. L'agent que dirigeix la investigació es mira el secretari judicial i dona l'ordre de començar. És un fet totalment inusual, perquè aquest acte està prenent forma de declaració judicial, més que policial, i, de la mateixa manera que el secretari o l'advocada s'han desplaçat expressament des de Jaca i Sabiñánigo, podrien haver portat el detingut a Jaca. Ell no n'és conscient i ningú no l'hi adverteix. En un gest probablement d'agraïment perquè col·labora, li treuen les manilles. Tot el que declararà a partir d'ara i durant les pròximes hores farà bona aquella frase tan sentida: «Tot el que digui podrà ser utilitzat en contra seva.»

A la casa no hi ha ni ordinador ni màquina d'escriure. Una agent de la Guàrdia Civil, asseguda a taula, segueix les instruccions del secretari judicial i pren nota de tot en un plec de folis amb el segell oficial de l'Administració de Justícia.

Un guàrdia vestit de carrer deixa una gravadora engegada damunt la taula sense que el Santiago en sigui conscient. Li han llegit els drets, ell ha dit que sí a tot i, quan li han preguntat a qui havien d'avisar, ha donat el nom de la seva germana gran, la Marisa Mainar.

2

La Jacetània és una comarca aragonesa formada per una gran plana al peu dels Pirineus amb molta vida turística per la proximitat de les estacions d'esquí, però també inclou les muntanyes i

valls més verges i boniques de l'Aragó. La capital és Jaca, d'uns 12.000 habitants. És aquí on hi ha els jutjats d'instrucció i la caserna de la Guàrdia Civil.

Mentre el Santiago encara està declarant al menjador de casa seva, la Marisa i l'advocat Notivoli arriben a Jaca. Aparquen els cotxes prop de la caserna i entren en un bar petit que hi ha a la mateixa avinguda. Són quatre: l'advocat i una ajudant, el Fernando i la Marisa. Els dos advocats comencen a fer trucades: jutjats, Guàrdia Civil, Col·legi d'Advocats, jutjats una altra vegada... De fons, sorolls de la màquina de cafè, la tele, silencis... el temps va passant. Per fi el Notivoli fa un gest d'alegria.

–Bueno, por fin. Ya sé quién es la abogada que está asistiendo a Santiago y también sé dónde están –diu, davant la cara abatuda de la Marisa.

–¿Y dónde están? –diu la germana.

–En Fago, en su casa. Parece que le están tomando declaración allí.

–¡Ah! –se sorprèn la Marisa–. ¿Y eso es normal?

–Pues no mucho –admet el lletrat–, pero no hay que hacer caso de estas cosas. También he conseguido el teléfono de la abogada. Vamos a llamar. ¿En Fago hay cobertura? –pregunta mentre marca el número.

–¡Hola! ¿Eres la abogada? –El Notivoli parla ràpid, amb veu greu.– Soy Javier Notivoli, y la familia de Santiago Mainar me acaba de contratar para llevar su defensa –diu l'home amb serenor però reclamant, sense dir-ho, un traspàs de poders–. ¿Me puedes poner al corriente de cómo va todo, por favor?

–Pues mira, ahora mismo ha acabado de declarar.

El Notivoli s'atreveix a demanar a l'advocada d'ofici que passi el telèfon al Santiago Mainar.

–Sí, dígame –diu una veu fluixa i cansada.

–¿Santiago? Soy Javier Notivoli y voy a llevar tu defensa.